

УДК 338

НАПРЯМКИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Болтянська Н.І., к.т.н.,

Помазан А.С., магістр

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, м. Мелітополь, Україна

Для досягнення показників національної продовольчої безпеки потрібно домогтися збільшення обсягів виробництва продукції за рахунок технологічної модернізації та інноваційних перетворень в галузі. Інноваційна діяльність, стосовно сільського господарства, означає сукупність послідовно здійснюваних дій по створенню нової або поліпшеної тваринницької продукції, вдосконаленій технології і організації її виробництва, на основі використання результатів наукових досліджень і розробок, або передового виробничого досвіду з метою модернізації виробництва і виходу на нові ринки.

Реалізація інноваційних проєктів у сільському господарстві проявляє ефект індукування виробництва засобів виробництва, який в свою чергу створює умови для розширення обсягів інвестиційної активності спрямовані на інноваційне оновлення спряжених елементів і систем, безпосередньо пов'язаних з використанням засобів виробництва [1,2].

Інтенсивність процесу інвестування у виробництво засобів виробництва корелює з ефективністю інноваційного розвитку технологічних процесів виробництва використовують їх сільськогосподарських організацій. Прояв даного процесу виражається в форсуванні термінів необхідних для переходу до виробництва продукції заснованої на інноваційній технології, яка надає сільськогосподарським підприємствам, що використовують дану розробку, перейти на більш ефективну технологію, яка використовується при виробництві сільськогосподарської продукції.

Процес інноваційного розвитку сільського господарства повинен мати у своїй структурі такі середобразующие функції:

Інституційно-інноваційна функція формує сприятливе середовище для створення і розвитку інноваційних компаній, орієнтованих на вітчизняний АПК, також створення та розвиток інституційного середовища для підвищення ефективності програми венчурних капіталовкладень. Виробничо-інноваційна функція формує структурно-економічні процеси і об'єкти, що створюють розширений інноваційний зростання виробничого середовища сільського господарства. Процесно-інноваційна функція формує екосистему інноваційного розвитку

виробничої складової, через досягнення конкурентної переваги та державного стимулювання інноваційної діяльності орієнтованої на підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва

На нашу думку, доцільно створення в АПК інноваційного комплексу, структурні підсистеми якого спрямовані на забезпечення умов розширеного виробництва інновацій, а також забезпечення механізму виробничого процесу інноваційної технології від формування концепції до інтеграції технологічного пакету на виробничу платформу сільськогосподарського підприємства.

Реалізація даної задачі вимагає наступних функціональних дій:

— розширення функціонування дослідницької діяльності у сфері прикладних досліджень у всі галузях наукових досліджень і в області аграрної науки, зокрема основною метою даних заходів є ліквідація відставання фінансування науки і доведення наукових розробок до комерційного використання

— об'єктивно необхідно створити локальну середу фінансово-правових преференцій у вигляді особливих економічних зон для продуктивної діяльності компаній зайнятих в області інноваційного машинобудування, генної інженерії з напрямку рослинництва і тваринництва, комплексних біотехнічних систем, та інших напрямків інноваційного розвитку сільського господарства

— створення інформаційної аграрної мережі для прискорення цільового отримання інформації сільськогосподарськими організаціями, про ключових положеннях розвитку і підвищення ефективності виробничого процесу на основі застосування інноваційних технологій

— розвиток сільської місцевості на основі створення комплексної інфраструктурної середовища, для ефективного застосування людського капіталу та реалізації політики інноваційного розвитку сільського господарства.

На всіх стадіях формування, як постіндустріальної економіки, так і інформаційної економіки одним з найбільш продуктивних і перспективних напрямів інвестиційної діяльності є додаток наявних ресурсів для розвитку людського капіталу [3,4].

Людський капітал є однією з найважливіших складових економічної системи на сучасному етапі її розвитку. Інтенсивне конкурентоспроможний розвиток, як сільській місцевості, так і сільськогосподарського підприємництва, головною детермінантою якого, є інновації неможливо без реалізації людського капіталу. Висококваліфіковані кадри необхідні для реалізації інноваційних проектів у сільському господарстві та довгострокового розвитку АПК. Підготовка і додаток людського капіталу у формі висококваліфікованих кадрів до конкретних місць та умов роботи дозволить найбільш повно і своєчасно реалізувати інноваційний проект, підвищити ефективність використання інновацій, а також сформувані механізм зворотного зв'язку

для відстеження стану, продуктивності та ефективності технологічних процесів виробництва сільськогосподарської продукції. Напрямки конструювання інноваційних проектів та інноваційних економічних систем, без обліку наявного людського капіталу і напрямків його розвитку за потенційно перспективним комплексів господарювання, знижує прогнозовану ефективність застосування інновацій.

Для купірування ризиків і збільшення ефективності інновацій, доцільно розробка і використання економічних функцій дозволяє установити структурні інноваційні розробки в сільське господарство. Реалізація максимально продуктивних засобів в рамках процесу інноваційного розвитку АПК створює потребу в розробки стратегії управління сільськогосподарським підприємством в межах якої реалізовувалися б такі напрямки [5]:

- формування і реалізація довгострокових і короткострокових інноваційних проектів
- бенчмаркінг та підвищення ефективності використання інновацій
- скорочення часу впровадження нової і оновлення вже наявний застарілої сільськогосподарської техніки

Основою інноваційного менеджменту є аналіз трендів і перспектив техніко-технологічного розвитку і функціонування виробничого процесу, а також положення сільськогосподарської продукції в структурі ринку постіндустріальної економіки [6-8]. В рамках інноваційної стратегії АПК характер інноваційного процесу розрізняється за такими напрямками:

- авангардний характер інноваційного процесу – це отримання активного конкурентної переваги, за рахунок технологічного домінування на ринку
- захисний характер інноваційного процесу сприйняття і використання трендів авангардних компаній, і застосування в дещо модифікованому вигляді розробленої ними технології
- ар'єргардні характер інноваційного процесу сублімує в собі досягнення, отримані авангардним і захитим шляхом, з максимальним купіруванням інноваційних ризиків, але зниженою конкурентоспроможністю

Зазначені категорії, що характеризують інноваційний процес проявляються як домінування одного з підходів, так і в сукупності різних часток, свого прояву і присутні в різних сегментах АПК.

Застосовувані державою структурні компоненти управління, проявляються через економічні заходи і соціальні перетворення, векторна структура яких спрямована на формування комплексних інноваційних структур, що забезпечують ефективне функціонування інноваційної інфраструктури АПК з урахуванням особливостей сільського господарства регіональної структури України.

Комплексний розвиток інноваційного процесу в сільському господарстві на основі залучення як державних, так приватних коштів і ресурсів із створенням технопарків, комунікаційних інформаційних і технологічних центрів, підготовку і перепідготовку трудових ресурсів з метою підвищення участі людського капіталу у виробничому процесі, повинно включати у себе наступні напрями [9-12]: зростання числа приватних інвесторів в області створення інноваційних розробок сільського господарства, з одночасним підвищенням інвестиційної активності; збільшення кількості довгострокових технологічних проєктів, розробляють перспективні напрямку в галузі сільського господарства формують тенденції і тренди інноваційного розвитку; купірування економічних ризиків інноваційного розвитку системними методами підтримки і страхування державними і приватними компаніями сільського господарства і АПК в цілому; створення ефективного і доступного ринкового механізму реалізації інноваційних проєктів

Реалізація сільськогосподарської продукції з використанням маркетингових засобів акцентують увагу на наявність у товарі результатів застосування інноваційної технології є важливою складовою інноваційної діяльності. За допомогою маркетингового механізму реалізується вартість, носієм якої є інноваційна технологія, за допомогою надання інформації кінцевим споживачам продукції. Внаслідок цього сільськогосподарським підприємствам, які реалізують свою продукцію на ємні ринки як всередині країни, так і зарубіжному, з наявністю гострої конкурентної боротьби на цих ринках, необхідно у своїй виробничій структурі містити маркетингові відділи. Маркетингові відділи, також необхідні невеликим підприємствам АПК і фермерським господарствам, які в силу економічних і організаційних причин такі відділи містити не можуть, тому для підприємств даної категорії доцільно віддати маркетингові функції на аутсорсинг. Використання маркетингових інструментів підприємствами АПК створює умови ефективної ринкової реалізації виробничих можливостей. Дані інноваційні елементи стратегії розвитку сільського господарств, дозволяють підвищити ефективність виробничого процесу підприємств АПК, і каталізують економічний розвиток і зростання вітчизняної економіки. Інноваційні технології у розвитку сільського господарства, є визначальною тенденцією створення конкурентної переваги, умовою підвищення ефективності використання наявних ресурсів і тим самим створення умов середовища ефективного функціонування в рамках конкурентного середовища СОТ.

Список використаних джерел

1. Komar A. S. Processing of poultry manure for fertilization by granulation. Abstracts of the 5th International Scientific and Practical Conference «Innovative Technologies for Growing, Storage and Processing of Horticulture and Crop Production». 2019. Uman. 18-20.

2. Boltyanska N. I. Mechanization of technological processes in animal husbandry: textbook. manual. Melitopol: Color Print. 2012. 720 p.
3. Boltyanskaya N. I. The dependence of the competitiveness of the pig industry from it-chnology parameters of productivity of the animals. Bulletin of Kharkov national University-University of agriculture after Petro Vasilenko. Kharkov. 2017. Vol. 18. 81-89.
4. Boltyanskaya N. I. The system of factors of effective application resurser-Gauci technologies in dairy cattle in the enterprise. Scientific Bulletin Tauride state agrotechnological University. Electronic scientific specialized edition. Melitopol. 2016. Vol. 6. 55-64.
5. Skliar A., Boltyanskyi B., Boltyanska N., Research of the cereal materials micronizer for fodder components preparation in animal husbandry. Modern Development Paths of Agricultural Production. Springer Nature Switzerland AG. 2019. P. 249-258.
6. Болтянська Н.І. Забезпечення високоефективного функціонування технологічного процесу виробництва продукції тваринництва шляхом підвищення рівня надійності техніки. Науковий вісник НУБіП України. Серія «Техніка та енергетика АПК». 2018. Вип. 282, ч.1. С. 181–192.
7. Komar A. S. Development of the design of a press-granulator for the processing of bird manure. Coll. scientific-works of Intern. Research Practice Conf. “Topical issues of development of agrarian science in Ukraine”. Nizhin, 2019. Pp. 84–91.
8. Скляр Р.В., Комар А.С. Визначення заходів з підвищення енергоефективності сільськогосподарського виробництва. Міжн. ел. наук.-пр. журнал WayScience. Дніпро, 2020. Т.1. С. 118-121.
9. Boltyansky B., Boltyansky O. Analysis of major errors in the design of pumping stations and manure storage on pig farms. ТЕКА Commission of Motorization and Energetics in Agriculture. 2016. Vol.16. No.2. 49-54.
10. Sklar O. G. Fundamentals of designing livestock enterprises: a textbook. Condor Publishing House. 2018. 380 p.
11. Boltyanskaya N.I. Indicators of an estimation of efficiency of application of resourcesbutGauci technologies in animal husbandry. Bulletin of Sumy national agrarian University. A series of «Mechanization and automation of production processes». 2016. Vol. 10/3 (31). 118-121.
12. Boltianska N., Sklar R., Podashevskaya H. Directions of automation of technological processes in the agricultural complex of Ukraine. Сб. научн. ст. Минск: БГАТУ, 2020. С. 519-522.